

Ügyszám: NAIH-8340-2/2023.
Ügyintéző: dr. Berei Szonja
E-mail: berei.szonja@naih.hu
Tel.: 391-1412

Dr. Zsombolyay Péter Zsombor részére
helyettes államtitkár
Gazdaságfejlesztési Minisztérium

zsombor.peter.zsombolyay@qfm.gov.hu

Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr!

Az egyes gazdasági és vagyongazdálkodási tárgyú törvények módosításáról szóló törvény tervezetére a személyes adatok védelme és a közérdekű adatok nyilvánossága szempontjából a következő észrevételt teszem.

1. A tervezet 1. és 4. §-a felhatalmazza a cégbíróságot a felszámolóbiztos adóazonosító jelének kezelésére. A tervezethez csatolt indoklás ugyanakkor semmivel nem támasztja alá, miért lenne ez az adatkezelés elengedhetetlen, ha egyszer ennek hiánya eddig sem képezte akadályát az eljárások lefolytatásának. Az adatkezelés célja sem állapítható meg a tervezetből, miután az 1. §-ban szereplő hivatkozások nem adnak támpontot az adatkezelés valódi értelméről. A felszámolóbiztos feladatok ellátása nem áll összefüggésben a felszámolóbiztosnak kinevezett személy adózási minőségével, továbbá az adóazonosító jel nem szükséges a személy azonosításához, arra a személyazonosító adatok valók.

Az adóazonosító jel a személyi azonosítóval és a TAJ számmal együtt az úgynevezett szakazonosítók egyike. A szakazonosítók jogi szabályozási rendszerének az 1996. évi XX. törvény (a továbbiakban: Szaztv.) által történő létrehozatalára azért került sor, mert az Alkotmánybíróság alkotmányellenesnek találta, ezért megsemmisítette a személyazonosító jel használatának meghosszabbítására irányuló törvénymódosításokat. A Szaztv. az említett AB határozat osztott információs rendszerekre vonatkozó alkotmányos követelményét figyelembe véve határozza meg a szakazonosítók alkalmazási területeit és határolja el azokat egymástól. A Szaztv. 6. § (1) bekezdése szerint az adóazonosító jel az adózással kapcsolatos nyilvántartás azonosító kódja. A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság eddig sem támogatta semmilyen körülmények között sem, hogy az adóazonosító jel egy adózáshoz nem kapcsolódó eljárásban személyazonosításra szolgáljon, ezzel ugyanis univerzális azonosítónak válna, amelynek használata pedig alkotmányellenes, nem összeegyeztethető a nemzeti jogrenddel, ahogy ezt az Alkotmánybíróság már több határozatában, pl. a 15/1991. (IV.3.) számú AB határozatban is kimondta, és nem felel meg a 46/1995. (VI.30.) AB határozatban megállapított osztott információs rendszerek elvének sem. Az általános adatvédelmi rendelet a személyes adatok kezelésére vonatkozóan előírja, hogy az adatkezelésnek alkalmasnak kell lennie a jogszerű adatkezelési cél megvalósítására, azzal arányosnak és a cél eléréshez szükségesnek kell lennie. Jelen tervezetből egyáltalán nem állapítható meg, hogy a tervezett adatkezelés megfelelné ezen kitételeknek és így jogszerű volna.

2. A tervezet 9. §-ával kapcsolatban felhívom a figyelmet, hogy az új (1a) bekezdés nem áll összhangban az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 27. § (2) bekezdésében foglaltakkal, ezért a tervezet szerinti korlátozás nem

tekinthető jogszerűnek, alkotmányosnak. A korlátozás akkor lehet alkotmányos, szükséges és arányos, ha az adatkezelő mérlegelheti, hogy a közbeszerzési eljárás mellőzésével megkötött szerződés esetében, illetve az abban szereplő egyes adatfajták esetében fenn állnak-e azok a nyilvánosságkorlátozási érdekek (közérdek) amelyek megalapozták a Kbt. 9. § (1) b) pontjának alkalmazását, a közbeszerzési eljárás mellőzését, illetve a megismerés korlátozása a szerződéskötést követően is fennáll-e a szerződés egyes adatai tekintetében. Ehhez elengedhetetlenül szükséges, hogy az adatkezelő elvégezhesse az alapjogi tesztet és dönthessen úgy, hogy a szerződés egyes adatai továbbra is megismerhetetlenek maradjanak, tekintettel az adatelvre, valamint arra, hogy a közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatok esetében a fő szabály a nyilvánosság, amelyet kivételesen, más alapvető jog, vagy alkotmányos cél érdekében, de lehet korlátozni. A jelen tervezet (törvény) által elrendelt ab ovo nyilvánosság korlátozás, mellyel szemben nincs jogorvoslati lehetőség és nem ad teret az adatelv, illetve az alapjogok közötti érdek mérlegelés követelményének, ellentétes az Alaptörvénnyel. Arról nem is beszélve, hogy a tervezet szerinti megfogalmazásban a korlátozás végrehajthatatlan, mert csupán annyit rögzít, hogy bizonyos adatok „nem ismerhetőek meg”, amely kategorikus tiltás az adatok megismerését nem csak a nyilvánosság számára zárja ki, hanem olyanok számára is, akiknek a munkájához szükséges és indokolt lenne – azaz itt a minősített adatnál is szigorúbb korlátozást rögzít. Mindennek a tetejébe a tervezethez csatolt indoklás semmilyen alátámasztását nem adja bármilyen vonatkozó korlátozás szükségességének. Az indoklás ugyanis a közzétételi kötelezettség alóli mentességről szól, a normaszöveg viszont ex lege nyilvánosságkorlátozásról rendelkezik, illetve a tervezett szabályozásnak nem értelmezhető a viszonya a tíz évnél hosszabb védelmi időre minősített adatokhoz.

Kérem észrevételeim szíves figyelembe vételét. A hatályos adatvédelmi előírások, így különösen az általános adatvédelmi rendelet rendelkezéseinek érvényesítését a szabályozásban arra tekintettel is indokoltnak tartom, hogy az Európai Unió Bíróságának következetes gyakorlata [2018. december 4-i ítélet, C-378/17, 38. bekezdés] a tagállami jogalkalmazókra, így a bíróságokra és más állami (adatkezelő) szervekre (pl. a bünyügyi nyilvántartó szervre), valamint a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságra az alábbi kötelezettséget rója:

„Amint azt a Bíróság több alkalommal kimondta, ezen, az uniós joggal ellentétes nemzeti jogszabályok alkalmazásának mellőzésére vonatkozó kötelezettség nemcsak a nemzeti bíróságokat terheli, hanem az uniós jogot hatáskörének keretei között alkalmazni hivatott minden állami szervet is, ideértve a közigazgatási hatóságokat (lásd ebben az értelemben: 1989. június 22 i Costanzo ítélet, 103/88, EU:C:1989:256, 31. pont; 2003. szeptember 9 i CIF ítélet, C 198/01, EU:C:2003:430, 49. pont; 2010. január 12 i Petersen ítélet, C 341/08, EU:C:2010:4, 80. pont; 2017. szeptember 14 i The Trustees of the BT Pension Scheme ítélet, C 628/15, EU:C:2017:687, 54. pont).

Budapest, 2023. szeptember 28.

Üdvözlettel

Dr. habil. Péterfalvi Attila,
elnök, c. egyetemi tanár